

Abonnement pour un an

300 piastres

Edition spéciale 500 ptrs.

Adresse:

"IDJTIHAD," Constantinople

Téléph. St. 865

XXII ème ANNÉE

1926 15Septembre-No212

اجتہاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکھی [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغدا یسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکینچی سنہ

نومرو ۲۱۲ - ۱۵ ایلول ۹۲۶

دنیا د تاسس ایتمس ادیان و مذاہب منسوبلری متقابلاً یکدیگرلرینی خرافه و کفر و الحاد ایله اتهام ایدرلر . خریستیانلر ، باغانیزم ، چین ، اسلام خرافه سندن استکراه ایدرلر . روما قاتولیکلری ، پروتستان قاتولیکلرینی کافر عدا ایدرلر . پروتستان قاتولیکلر ، لاینقطع روما خرافه سی علیهنده باغیریر چاغیرلر . جمله سی حقلیدرلر [*] . کافر Ipmie اولمق تعبد اولنان الله قارشى کفرانکیز اجتہادلرده بولونما قدر . خرافه پرور اولمق الله حقنده یا کلس فکرلرده بولونما قدر . مختلف دینجی Religioniste لر ، متقابلاً یکدیگرلرینی خرافه ایله اتهام ایتمکله ، یکدیگرینک سوء تشکیرلرینی مدار تقییس عد ایدن قابورلر بکزه درلر .

مبحث 116 — معجزه لریک مظلومکی و مشکوک منشائی . الوهیتک ، مختلف مرسل لرله ملتره کوستردیکی معجزه لر واضع حیدر ؟ حیيات ! بونلری عینی طرزده آکلایان ایکی کیمسه یوقدر . بونلری باشقالرینه ایضاح ایدار دخی آرهلرنده اصلاً متفق دکلردر ؛ بونلری تنویر ایچون .. تفسیرلر ، ایضاحلر ، جناس Allegorie لر [*] بو خصوصده جمله سنک مصیب اولماسی ، حقل اولماسی اورته ده مدافعه ایدیلرک هیچ بر شیئک اولماسی هرکسک خرافه و کذب ایچنده یووارلاماسی دیکدر . — مترجم —

چونکه ، آلفرد دوموسه بوقادینک وفاتندن ۹۹ ، یاخود ۱۰۴ سنه صوکران دنیایه کلس واک لطیف منظومهلرندن بری اولان بومظومه یی ۱۸۳۷ سنه سنده نینون نامنده دیکر بر قادین ایچون یازمشدر .

(وولتهر) ک منتخب مکتوبلرینی حاوی ، (قوندورسه) لیسه سی پروفه سورلرندن (برونل) ک ، ۱۸۸۵ ده نشر ایتدیکی کتابک مدخلنده بالمناسه کوزل نینوندن ده بحث ایدرک : «مشهور آحیق مشرب La célèbre courtisane» تعیرینی استعمال ایدیور .

داها مکتبده و ۱۴ ، ۱۵ یاشلرنده ایکن بر خارقه ذکا و بلاغت اولمق اوزره اشتار ایتمک باشلایان وولتهری ، وافتیز بابابی اولان برپاس ، (نینون) ک اقامتگاهنه کوتوردرک کندیسنه تقدیم ایتمشدر .

(برونل) ک غریب بولدیغی بوزیارت ثمره سی

عقل سلیم

— کچن نسخه لردن مابعد —

یهودی محمدی و عیسوی ، بابالرینه آلهک و یردیکی مقدس قانونک کافر متجاوزلری نظریله کورور ؛ خریستیان ، دینک داها یکی تبلیغ اولونماسیله مغرور اولاراق هندلی ، چینلی ، محمدی و حتی مقدس کتابی کندیسندن الدیغی یهودی تلغین و تکفیر ایدر . کیم حقلی و یا حق سزدر ؟ هرکس «حقلی» ! نیم دیه باغیرییور . هر بری عینی دلیللری سرد ایدیور ، هر بری زمه معجزه لردن کرامتلرندن ، پیغمبرلرندن شهیدلرندن بحث ایدر . معقول آدام بونلر جمله سنک صاحب اولدق لرینی صابیقلامه هزیان حالنده ، اولدق لرینی سویلر ؛ نه اغزی نه دیل اولمایان بر روح اولدیغی دوغرو ایسه الله هیچ بر زمان سویله - مه مشدر ؛ کائناتک آللهی ، فانی قولارک [اغز ، دیل ، کبی] اعضاسنی استعاره و استعمال ایتمکسزین مخلوقلرینک اوکر نملرینی ایسته دیکی شیراری کندیلرینه الهام ایده بیلیردی . وهر طرفده الله حقنده نه دوشونه جک لرینی بیلمه دکلرینه نظراً آلهک بوبابده کندیلرینی تنویر ایتمک ایسته مه مش اولدیغی بدیهی در .

تاریخده کوزل قادینلر حقنده

تاریخده کوزل قادینلر نامیله اخیراً نشر اولنان کتابی کورمه دم ؛ فقط بوکا دائر (اجتہاد) ک صولک نسخه سنده مندرج مقاله یی او قودم .

انیسی بکک بو کتابده بحث ایتدیکی مشهور کوزل نینون ، «نینون دولانقلو» درکه ، ۱۶۱۶ یاخود ۱۶۲۰ ده دوغمش ، ۸۵ ، یاخود ۹۰ سنه معمر اولارق ۱۷۰۵ یاخود ۱۷۰۶ ده اولمشدر .

مثلا اون بشنجی عصرک اوائلنده انکلیرلر طرفندن یاقلمش اولان (ژان دارق) نامنده کی فرانسز قیزی ایچون یوزلرجه سنه صوکراده برچوق شاعرلر منظومه لر یازمشلر ایسه ده آلفرد دوموسه نک (نینون) ه عنوانی منظومه بدیعه ایله اعلان عشق ایتدیکی نینون ، نینون دولانقلو ده کیلدر .

خطالی ایدی؛ یاخود هر حالده، بوعنی اللهک نیائنه بعضی احوالده توافق ایتوردی دیمکدر، چونکه بوقانونلری تعطیل ویا منع ایتک لزومه قانع بولونمش اولدیغی بزه سویله یورسکیز.

ذات اجل و اعلانک محبوبی اولان بعضی انسانلرک اوندن، معجزه یایماق اقتداری آمش اولدوقلرینه بزی اقناع ایتک ایسته یورسکیز؛ فقط برمعجزه یایماق ایچون معتاد موثرلرک حصوله کتیره بیله جکی اثرلرک ضدی اثرلرک حصوله کتیره جک یکی مؤثر [Cause] لر یاراتماق قابلیتته مالک اولماق ایجاب ایدر. اللهک بعضی انسانلره، یکی مؤثرلر یاراتماق، یاخود عدمدن مؤثرلر چیقارماق اقتداری، ادراک حوصله سنک آلامادیغی بویله بر اقتداری ویرد بیلیمه سنه عقل ایردیر بیلیرمی؛ هیچ بر زمان د کیشمه بن بر اللهک، پلاننی د کیشدیرمک یاخود تصحیح ایتک اقتدارنی، کنه ذاتیسنه نظراً لایتحول بر موجودک کندیسنک ده مالک اولاما یا جکی بویله بر اقتداری بعضی انسانلره ویرمه سی اینانیلیر بر شیمیدر؟ معجزه لر اللهه چوق شرف ویرمک، بر دینک الهی المنشاء اولدیغی اثبات ایتک شویله دورسون الله حقنده، لایتحولیتی، باشقاسنه نقل ایدله مه بن صفتلری

شرح Glosse لره مراجعت اولوندی؛ بونلرده معنای ظاهر یلرندن آری سری مغالر کشف اولونور. کندیلرینی تنویر ایتک ایسته مش اولدیغی کیمسه لره مرادینی واضحاً سویله نه مه مش ویاخود واضحاً سویله مک ایسته مه مش اولان بر اللهک اراده لرینی، آرزولرینی آکلاماق، «ده شیفرد» ایتک ایچون هر طرفده متخصص آداملر، مفسرلر لازمدر. کندیلرینک آلدانمش اولمالری محتمل بولونان ویاخود دیگر انسانلری آلداتماق ایسته مه لری ایچون اسباب موجود اولان بعضی انسانلری الله دائماً واسطه اولاراق قوللانیما یی ترجیح ایدیور.

مبحث 117 — سوزده معجزه لرک صامعالمشی

بتون ادیان واضعاری عمومیتله الله طرفندن کونده. ربیلدیکلرینی معجزه لرله اثبات ایتمشدر. فقط برمعجزه، برکرامت نه در؛ طبیعتک قانونلرینه ایان طابانه ضد بر عملیه در. فقط سزک فکرکزجه بوقانونلری کیم یامشدر؟ الله یامشدر. شو حالده، سزک قناعتکنزجه، هر شیئی اولدن کورمش اولان الله، حکمت بالغه سنک طبیعته قبول ایتدیرمش اولدیغی قانونلره ممانعت ایدیور، یایدیغی قانونلرک حکمنی بوزیور دیمکدر. بناءً علیه بوقانونلر

اولمق اوزره اختیار نینون، کتابه اشتراک ایتمه سی مقصدیه وصیت نامه سنده وولته ره ۲۰۰۰ فرانق تخصیص ایتشدر. موسیو (برونهل) ک خلاصه سی یوقارییه درج ایتدیکمز سطرلرینک اصانی ده عیناً استساخ ایدیورم:

«..... Dès le college, il (Voltaire) avait une petite célébrité: J. B. Rousseau, de passage à Louis — le — Grand lors d'une solennité scolaire, s'était fait présenter le rhétoricien prodige; déjà, l'abbé de Chateauneuf, parrain du jeune élève, l'avait mené chez la vieille Ninon. Et c'est à cette visite assez étrange que le petit Arouet semble avoir dû la faveur d'être porté pour 2000 Livres (francs)

Sur le testament de la célèbre courtisane, ce legs était, dans l'intention de Ninon, pour lui fournir le moyen d'acheter des livres..... »

سو کبلییه برقاچ سؤال

استاد شام «جناب شی الدین» ه اتحاد

اینه رکن چیچکلی بر اوچورومه
کوکل یولداشکدن آریلیرمیسک؟
چیچلاق قولرکله حسرت بویمه
بر چیلغین نشئه ایله صاریلیرمیسک؟
کیجه بانچه لرده قالما هر زمان؟
شن کونش یوزیکه دوغمان او یان!
برصباح رؤیا کی تماملامدن
اویقو کدن اویارسام داریلیرمیسک؟

عشاق: نعمبر برالربمه

vieux وارسه، شبهه سز خريستيانلق دينك الكيوك مدافعلرندن برينك بودلر معاقله سنده در. دنياده هانكي دين واردر، كه الك كوزل عقیده يه مالك اولماق له افتخار ايتمه سين و بوعقیده لری تأييد ايجون بر سور و معجزه لر ذكر ايتمه سين ؟

بر معجزه اثبات ايديش بر حقيقتك بدهايتي محو ايتمه صالحميدر ؟ بر آدام بتون خسته لری اي ايتك ، بتوز اولالری دوزلتمك ، بر شهر ك بتون اولولرني ديريلتمك هولره يوكسلمك ، كونشك و آيك سير و حركتني دور دورماق سرينه مالك اولان بر آدام بونك دلاليه ايكي كره ايكنك اصلا دورت ايتمه ديكنه ، بك اوچ اولديغنه ، اوچك آنجاك بر اولديغنه وسعت و عظمتيله كائناتي دولدوران بر اللهك بريهودينك وجودينه كيرديكنه « ابدی » نك برفاني آدام كي اوله بيلديكنه ، لا تحول ، بصير ، علم و فطين اولديغي سويله ن بر اللهك ، ديني حقه نه تبديل نظر ايده بيلمش و كندی آريني يكي روحي و ابعاث ايله اصلاحه مجبور اولاييلمش اولماسنه بني اقناع ايده بيلرمي ؟

[مابعدی كلهجك نسخه لره] رالهب صليه

(اجتهاد) كيكي آونه لرينه هديه سي

يكرمي ايكسجي سنه نك ايلك نومروني اولان 211نجي نومرو دن اعتباراً بر سنه لك [24 نسخه يه] آونه اولاجاق ذواته 55 غرو شلق ايكي كتاب اهدا ايديله جك در، كه بونلر (دلمستی مولانا) و (برذكای فياض) در. (دلمستی مولانا) نك يرينه عيني فيثاده اولان (فلسفه استبداد) ده ايسته نيله بيلير. آونه اولاجق ذوات آونمان بدليه برابر بوكتابلر ك تعهدلي پوسته اجرقي اولماق اوزره يكرمي غروش كوند رمه لي در. بوندن ماعدا آونه لره ، اجتهاد كتبخانه سنك كندی طبع ايتش اولديغي اثرلر ايجون يوزده 10 نسبتنده اسقونطو ياپاير .

و حتى قادر كل ليكي Toute-puissance ي حقه نه بزه ويريلن فكري بدهي بر صورتده محو ايدر .

پلانك هيئت مجموعه سني احاطه ايتش اولماسي لازم اولان و آنجاك ، ايجنده هيچ بر شيك دكيشه مه يه جكي بك مكمل قانون لر وجوده كتيرمش بولونان بر اللهك ، پروژه لريني موفقيه ايصال ايتك ايجون معجزه لر استعمالنه مجبور اولماسندن يا خود الهي اراده لرني اجرا ايتك ايجون مخلوق لرينه كرامت كوستر مك اقتداري و يرمه سندن بر الهياتجي بزه ناصل دم اوره بيلير ؟ انسانلر ك مظاهرتنه بر اللهك محتاج اولماسي اينانيلير برشي ميدر ؟ اراده لری ، آرزولری دائماً اجرا ايديلن ، مخلوق لرينك قبلريني و روح لرني أللرنده طوتان [يعنى كوكلارك و روحلارك حاكم مطلق اولان] بر قادر كلك ، هر آرزو ايتديكنه مخلوق لرينك اينانمالري ايجون اينانمالريني مراد ايتمكدن باشقا برشي ياپمايه احتياجي اولماز .

مبحث 118 — معجزه لر حقه نه حكم و ريمك طرينه دار Pascal ك مطالعه سنك ردي

الوهيتلريني معجزه لر اوزره ينه بناقوران و بوضو رته بزي شبهه لندير مه يه بالذات اهتمام ايدن بعضي ديذر حقه نه ديه جكز ؟ خريستيانلر ك كتاب مقدس لرنده ، ايجنده اللهك يوركلري سرتلشدير مكله ، محوايتك ، ايسته دكلرينك كوزلريني كور ايتمكله افتخار ايتديكي ، ايجنده بو اللهك ارواح خبيثه يه و سحرلره كندی خادملرينك ياپديغي معجزه لر قدار بيوك معجزه لر ياپماق مساعده سنده بولونديغي ، ايجنده ، دجال Antéchrist ك ، ايمان اصفيا [Elus] بي بيله صار صاجق كرامتلر كوستره بيله جكي خبرينك ويريلديكي كتاب مقدس لرنده مسطور معجزه لره ناصل اينانيلير ؟ بر كره بو قبول اولونجه اللهك بزي ارشاد ايتكمي يا خود طوزاغه دوشور مكمي ايسته ديكني هانكي علامدن آكلامالي در ؟ كورديكمز خوارقك الهمدن مي يا خود شيطان دنمي كلديكني ناصل فرق ايتمه لي ؟ Pascal بزي مشكلاتدن قورنارمق ايجون بك وقورانه ، بزه ، «عقیده حقه نه معجزه لره معجزه لر حقه نه عقیده ايله حكم ويرمه لي در ؛ عقیده لر معجزه لری ، معجزه لر عقیده ني فرق و تميز ايدر .» ديور . كولونج بردائرة فساد Cercle